

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شماره ۱۸۰۱
شماره مسلسل ۱۳۷
دوره شانزدهم مجلس شورای ملی

سال هفتم

شنبه ۴ اردیبهشت ماه ۱۳۳۰

شماره ۱۸۰۱

شماره مسلسل ۱۳۷

دوره شانزدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۳۷

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز پنجشنبه بیست و نهم فروردین ماه ۱۳۳۰
زهرست مطالب:

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - بیانات قبل از دستور - آقایان: آشتیانی زاده - برومند - اسلامی
- ۳ - اخطار نظامنامه ای آقایان: شوشتری - ناصر ذوالفقاری - فرهودی
- ۴ - تقدیم دو فقره لایحه بوسیله آقای وزیر دارائی
- ۵ - معرفی آقای اشتری به معاونت وزارت کشاورزی بوسیله آقای وزیر کشاورزی
- ۶ - طرح و تصویب فوریت لایحه اجازه پرداخت یکدوازدهم حقوق و مزینه کل کشور بابت فروردین ۱۳۳۰
- ۷ - مذاکره در طرح پیشنهادی راجع به ترتیب انتخاب کمیسیونها
- ۸ - تقاضای آقای وزیر فرهنگ راجع به تعقیب و طرح سه فقره لایحه وزارت فرهنگ
- ۹ - بیانات آقای آشتیانی زاده طبق ماده ۹۰
- ۱۰ - تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

●●●

مجلس ساعت ده و دو دقیقه صبح بریاست آقای نورالدین امامی (نایب رئیس) تشکیل گردید

(۱- تصویب صورت مجلس)

نایب رئیس - صورت عابین جلسه گذشته

فرائت میشود (بشرح زیر فرائت شد)

غائبین با اجازه - آقایان: یالیزی، ظفری، اورنگ، دکتر علوی، کورافلی، دکتر شایگان بهجانی،

غائبین بی اجازه - آقایان: معبود معبودی، حسین خاکباز، دکتر مصباح زاده، قبادیان، منصف، نصریان، قهرمان، خسرو قشقانی، ابریشکار، کجبه، گرگانی، ناظرزاده، تولیت، شهاب، خسروانی، دکتر سید امامی، حمیدیه، فرشی، صاد تربتی، محسن طاهری، رضوی، هراتی، پیراسته، دکتر طاهری، امیر انشاری، طباطبائی

دیر آمده با اجازه - آقای محمد ذوالفقاری

نایب رئیس - یکساعت و ۲۰ دقیقه

اردلان - عرض کنم که تکرافی از اطان بازرگانی کرمانشاه توسط بنده بمقام ریاست عرض شده که تقدیم میکنم

نایب رئیس - نسبت بصورت جلسه ۲۷ فروردین ماه اعتراضی ندارید؟ (اردلان - خیر)

آقای شوشتری

شوشتری - نسبت بصورت جلسه عرضی ندارم

نایب رئیس - آقای کشاورز صدر

کشاورز صدر - بنده خواستم عرض کنم که یکی از آقایان روزنامه نویسا يك نامه ای بنده نوشته که تقدیم مقام ریاست میکنم این نامه راجع بتوقیف

بعضی از ارباب جرائد از جمله کرباسچیان است که از مقام ریاست تقاضا میکنند و ضمناً از جناب آقای علاه که رفع توقیف از ایشان بکنند و ضمناً از جناب آقای علاه راجع به این مصاحبه واقفانم و قیامی که برای حفظ حقوق ملت ایران راجع به نطق کرده اند - تشکر میکنم

نایب رئیس - بدولت تذکر داده میشود ولی فرمایش آقای مربوط به اعتراض بصورت جلسه نبود آقای فرامرزی

فرامرزی - من میخواهم راجع به اصل صورت جلسه صحبت کنم و چند دفعه هم تاحال تذکر داده ام که مطالب مجلس در مملکت غلط منتشر میشود این که آقایان تند نویسان مینویسند بنظر من با وسائل فعلی بسیار بسیار خوب است و خیلی هم قابل تقدیر است اما این صورت مجلس ها اینجا میماند آن چه نوی مملکت منتشر میشود آن است که در جراید منتشر میشود (عده از نماینده گان - صحیح است) و آنچه که در جراید منتشر میشود مسخ صورت جلسه است برای اینکه نه آنها میشوند و نه تمام مغربین جراید تند نویسی بلند نديك فکری بکنید که از اینجا بتوانید بچراييد اصلش را خودتان بنده مید منتشر کنند (نمایندگان - صحیح است)

اسلامی - دستگاه را وصل کنید به بیرون نایب رئیس - عرض کنم این موضوع که تذکر داده شد در هیئت رئیسه هم مطرح است و انشاء الله در آتیبه نزدیکی تصمیمی گرفته خواهد شد که مذاکرات مجلس در دسترس جرائد قرار داده شود.

فرامرزی - انشاء الله یعنی اگر بخواهد خدا مثل اینکه خدا نمیخواهد؟

نایب رئیس - دیگر نسبت بصورت جلسه اعتراضی نیست؟ (گفته شد - خیر)؟ صورت جلسه ۲۷ فروردین ماه تصویب شد.

(۲- بیانات قبل از دستور آقایان:

آشتیانی زاده - برومند - اسلامی)

نایب رئیس - آقایان اگر اجازه فرمایند: نطق قبل از دستور شروع بشود آقای آشتیانی زاده شوشتری - بنده اخطار دارم.

نایب رئیس - اخطار بماند برای بعد از نطق های قبل از دستور

●●● عین خطبتهای مشروح صورتجلسه از شانزدهمین دوره قانونگذاری

آشتیانی زاده - در این مکان مقدس از مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی و هیئت محترم رئیس و آقایان نمایندگان و ارباب جرائد و خاندانها و آقایان تماشایان و تند نویسان مجلس استدعا میکنم که با احترام روح شهدای وقایع خوزستان یکدقیقه قیام و سکوت بکنند من اعلام میکنم با احترام روح شهدای کارگر مجلس شورای ملی یکدقیقه قیام بکنند و سکوت (چند نفر از آقایان نمایندگان قیام کردند)

فرامرزی - مجلس شورای ملی برای اداره مملکت است برای مسخره کردن که نیست

نایب رئیس - آقای آشتیانی زاده این وظیفه شما نیست اگر لازم باشد رئیس مجلس باید بگوید

آشتیانی زاده - يك استدعائی کرده ام من از آقایان نایبینم که همتشان چه میکند این کاری که کشته میشود مگر خورش قیمت ندارد؟ يك طرحی بنده تهیه کرده ام از آقایانی که حقیقتاً نسبت بقتل این بیگناهان متأثر شده اند و از این قتلها تأثر پیدا کرده اند برای زندگی باقیماندگان این اشخاص آنرا امضاء کنند و آنرا قرائت میکنم .

(شرح زیر قرائت شد)

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی

شهادت ارکانه اینجانبان امضاء کنندگان ذیل باقیه سه فوریت پیشنهاد میکنم برای بازماندگان شهدای کارگرفقط جنوب و اصفهان بعنوان خونیهای مقتولین دولت موقری شرح زیر ماهیانه بآنها بپردازد

۱ - کارگرانی که دارای زن و فرزند متعدد و یا پدر و مادر که تحت تکفل میباشند ماهیانه ۱۰۰۰ ریال

۲ - کارگرانی که بازماندگان تحت تکلفشان بیش از دو نفر نباشد ماهیانه ۱۰۰۰ ریال

(چند نفر از نمایندگان - بیاورید امضاء کنیم)

(دکتر بقائی - پیشنهاد خرج است) (مهدوی - بسیار خوب است) (اسلامی - کم است) (کشاورز صدر - بعینه من خوب است دولت قبول بکنند)

اسلامی - آقای آشتیانی زاده بیس بگیرید خوبست آقایان زیاد ترش بکنند اینها در حین انجام وظیفه کشته شده اند باید مستوری از مصلحت حقوق بآنها داده بشود

آشتیانی زاده - همین که کم است امضایش بکنند .

اسلامی - منکه امضاء میکنم اشکال ندارد

نایب رئیس - آقای آشتیانی زاده بین الانین صحبت نفرمائید آقایان امضاء میکنند شما فرمایشاتتان را بفرمائید .

آشتیانی زاده - معلوم شد که آقای علاء اگر پیشکارشان مسلمان باشد ایشان نمود بالله پیغمبر می شوند و اگر پیشکارشان شمر باشد نمود بالله باز هم عرض میکنم یزید میشوند بعمدالله که پیشکار آقای علاء تفری زاده شد

اردلان - آقا چرا توهین میکنید؟

کشاورز صدر - علاء کسی است که ایستاد در مقابل انگلیس روزی که هیچ دولتی لبرت نداشت

حرف بزند .
آشتیانی زاده - آقای رئیس زنك بزئید و اخطار بفرمائید که بین الانین حرف نزنند در نتیجه روی کار آمدن آقای علاء بحدت فوق العاده خطرناکی برای مشروطه ایران گذاشته شد و آن این بود که کابینه ایشان بوسیله مجلس سنا تحصیل شد بمجلس شورایی (عه ای از نمایندگان - چرا اینطور میفرمائید چرا تحصیل شده) اول حکومت نظامی را بردند به مجلس و پس از آن که سنا تصویب کرد آوردند به مجلس شورای ملی در صورتیکه مجلس شورایی رجحان دارد از هر حیث بر مجلس سنا در این بحث حالا بنده وارد نمیشوم حتی بر نامه دولت ایشان هم اول در مجلس سنا مطرح شد و پس از اینکه در سنا رای گرفتند و کلاه را اواردار کردند و خودشان را توری حلق ماچپاندند (وزیر کشاورزی - روز جمعه اول ما آمدیم این جا فراموش فرمودید روز جمعه را) آمدند اینجا و باسلام و صلوات به ایشان رای دادند در صورتی که وقتیکه يك لایحای در دو مجلس و یا در يك مجلس مطرح است نمیشود در آن واحد هم در آن مجلس مطرح بشود در این مجلس قانوناً باید در يك مجلس تکلیف معلوم بشود و پس از آن در مجلس دیگر مطرح شود در صورتی که جناب ایشان يك امر عجیب و غریبی انجام داده اند که در تاریخ مشروطیت ایران سابقه ندارد خوب آقای د فکرمصدق فرمودند که ایشان به آقای تفری زاده علاقمند هستند و از آن دارو دست فراموشیها خوششان می آید ایشان استادند و آقا هم که جنبه شاکردی دارند اما اگر بر نامه دولت را حتی يك جنبه طرح یا لایحه بهش بدهیم باز بایستی اول در مجلس شورایی بیاید و تکلیفش تعیین بشود و بعد برود بمجلس سنا ایشان حتی از اول رای تمایل از مجلس سنا گرفتند آقای تفری زاده اصرار کردند با هلیحضرت که ایشان حتماً باید رئیس الوزراه بشوند بعد تشریف بردند بمجلس سنارای تمایل گرفتند و بعد تشریف آوردند بمجلس شورایی و رای تمایل گرفتند و خودشان را تحصیل کردند بمجلس شورایی در مقابل عمل انجام شده ای قرار گرفت این رفتار سنا با مجلس شورایی ما را بیاد حکومت های ۲۰۰ سال پیش میآورد که مجلس سنا بود و دولت مجلس سنا برای مجلس شورایی جنبه مشورتی قائل شده در صورتی که در يك حکومت دموکراتیک و در این دوره و عصر اصل مجلس شورایی است سنا نباید جنبه مشورتی داشته باشد ولی چرا سنا بر ما تفوق پیدا کرده و ما فرمانبردار آقایان شدیم ؟ و البته کسانی که آقای علاء را لایحه کردند و تقویت نمودند و رای اعتماد دادند اساساً کسانی بودند که به آقای تفری زاده رای دادند همه یکدستگاه است و يك چیز است بنا بر این کابینه جناب ایشان کابینه مجلس شورایی نیست کابینه ملت ایران نیست کابینه طبقه ممتازه یعنی ساتورها، یعنی اشراف و مالکین و سرمایه داران بزرگ و منتصبین هوش شخص شاه میباشد و ابدأ ارتباطی با ملت ندارند در صورتی که حق بود خود ایشان این (تر) را قبول میکردند که در يك مملکت مشروطه در قرن بیستم در این دوره ای که تمام ملل برای گرفتن حقوق دیکراسی قیام کرده اند و هر روز قدم های بلندتری در این راه بر میدارند مجلس سنا که

عناصر آن عبارتند از اشخاصی که در سال ۵۰ هزار تومان مالیات مینهند و با چند دوره وزیر بوده اند و سنان هم از ۱۰۲ تا ۱۰۴ سال متجاوز است اینها حق ندارند مجلس شورای ملی را که اعضای آن از بین مردم و منتخب مردم هستند تحت الشعاع قرار بدهند (غلامرضا فولادوند - صحیح است) بنده شخصاً کاری به این آقایان ندارم ولی شخصاً زیر بار این تحصیل نیروم که هر چه سناخواست بما تحصیل بکنند بنده زیر بار نیروم حالا آقایان معتقدند و اختیارشان دست خودشان است و البته بایستی آقایان بدانند که ملت ایران که امروز نقطه نظر را ملی کرده است و این يك فكر عمومی در این مملکت شده و همه جا ما می بینیم و می شنویم که دستجات مختلف مردم از ملی شدن نقطه صحبت میکند حتی من باینکفر از اشخاصی که طرف علاقه من هست با اوصحیت می کردم اومیکفت حالا کاری با اساس ملی شدن نقطه هم ندارم اساساً خود این فکر که مردم يك حرکتی بکنند و يك جنبشی در شان پیدا بشود از نظر آتی ملت ایران مفید است این فکر مورد احترام من واقع شد و خوشوقت شدم از اینکه میدیدم بخلاف تصور من اوروشن است و خوب میدانم که این حرکت و جنبش برای آتی این مملکت مفید است در وقتی که ملت ایران دارد جنبش می کند و يك مشت جوان (دکتره) و چیز فهم و روشنفکر در مملکت پیدا شده ما نمیتوانیم زیر بار طبقات ممتازه (الیکارشی) سنا برویم این طبقه ممتازه که سالی ۵۰ هزار تومان مالیات می دهد این طبقه که سالی چند میلیون تومان استفاده میکند و درآمد داشته باشد تا ۵۰ هزار تومان مالیات میدهد این طبقه ممتازه سنا خودش را تحصیل بکند بر سر نوشت مملکتی آنها هم با دست دولتهائی که خود تهیه می کنند مردم تحصیل بشود ما زیر بار این حرفها نمیرویم بنده نمیگویم امضاء مجلس سنا بد مردمانی هستند بین آنها اشخاص صالح اشخاص خوب اشخاص فاضل هم هست و بنده بهم آتاک نمیکم نه اینکه تصور شود من بتمام اشخاص سنا کار دارم ولی اساساً من با این اصل مخالفم که سنا اول دولت بیاورد و سنا اول حکومت نظامی تصویب بکنند رای تمایل بدهد و اول در آنجا بدولت رای اعتماد بدهند دولت که اداره کنند مملکت است بایستی که طرف معامله با مجلس شورایی باشد طرف با نمایندگان ملت باشد نه نمایندگان اشراف و آنچائی که ۶۰ عضو دارد و ۳۰ نفر عضو آن منتصب مستقیم شاه هستند این عقیده بنده است و دیگر اینکه آقای علاء بالاخره جواب بنده را راجع به آن قضیه قرارداد ۱۹۲۳ ندادند اینجا تشریف آوردند چندتا لایحه هم دادند و بالاخره جواب بنده را راجع به آن قرارداد ۱۹۲۳ ندادند و اینرا هم بنده مجلس شورای ملی را شاهد می گیرم که آقایان در نظر داشته باشند (وزیر کشاورزی - آقای تیمورتاش جواب دادند) بنا نبود که وزرا هم تک مضراب بزنند اینهم بدعت تازه ای است ؟ بالاخره بنده مسئول خونریزیها و کشتارها و قتل عامهای جنوب را دولت آقای علاء میدانم حالا ایشان در اطرافشان صحبت هست که مثل مرحوم مستوفی الممالک هستند و بعضی اشخاصی که مربوط بودند به ممالکی که ایشان به آن محافل مربوطند به بنده می گفتند که آقای علاء مستوفی الممالک هستند پادشان نرود که ایشان خودشان پادشان مستوفی الممالک

دوم هستند بعد که آمدند اینجا نطق کردند آن عبارت مستوفی الممالک از اربکس که ایشان الفاه کردند نامر به ایشان هم مشته شده و گفتند من آجیل نی خواهم و آجیل نیندم آقای مستوفی الممالک و انا بلشون و یا آقای آتم هر چه میخواهد اسمش را بگذارید من از ایشان میخواهم که بعهده بگیرد که قتل این بیگناهان قتل کارگران بیگناهی که هر روز چند نفرشان بدست حکومت نظامی کشته میشوند مسئول تمام این کشتارها همین آقای علاء است بنده محض اطلاع مجلس شورای ملی نلنگرافهای متعددی که کارگران بوسیله بنده و جناب آقای حائری زاده و بعضی هم بوسیله بنده و جناب آقای نریبان فرستاده اند تقدیم مجلس شورای ملی میکنم و اگر وقت مجلس تلف نمیشود اجازه بدهید چندتا از آنها را قرائت بکنم (چند نفر از نمایندگان - بعد بخوانید) البته تلف میشود خون مردم که اهمیت ندارد توی این مملکت آقایان محترم دولت مسئول خونریزیها و کشتارهای دسته جمعی کارگران بیگناه خوزستان و اصفهان است موریس وزیر خارجه انگلستان در نطق خود گفته است که در کشتار اوله جنوب که چند خارجی هم کشته شده اند تقصیر از مأمورین نظامی ایران بوده است زیرا دستگاه نظامی میخواسته است کارگران را بزور مجبور بشکستن اعتصاب بکنند (موقر - اینطور نیست) (کشاورز صدر - موریسون غلط کرده است که گفته است موریسون چه کسی است) آقایان مسئول اعتصاب نفت جنوب کیانی است کیانی نفت با کسر کردن سی درصد از حقوق کارگران موجب این اعتصاب شد دولت علاء بجای اینکه کیانی را وادار بقبول و پرداخت حقوق کارگران بشاید بفتح کیانی به کشتار دسته جمعی آنها اقدام کرده من از پشت این تریبون بکارگران رشید و با شرفی که برای احقاق حق خود با کمال شرافت در مقابل سرنیزه و تانک ایستاده اند درود میفرستم من در مقابل اجساد بی گناه شهدای آبادان و بندر معشور که بر اثر توطئه دولت و کیانی در خاک و خون غلطیده اند سر تعظیم فرود میآورم پنجه های دولت آقای علاء با قتل عده ای از کارگران بی گناه بندر معشور و آبادان خونی شده است مسئول قتل آن جوان های با شرف و رشیدی که برای گرفتن حق خود از کیانی اعتصاب کرده بودند دولت است سر بازان دولت آقای علاء کارگران بیچاره را در خاک و خون غلطانیده اند آقای علاء

جمعی از نمایندگان (بامهمه) - اینطور نیست

نایب رئیس - آقای آشتیانی زاده وقت آقایان تمام شد

آشتیانی زاده - نه قربان بنده پنج دقیقه سکوت کردم اینجا شما آقای علاء حق ندارید به کارگرانی که برای گرفتن حق مشروع خود دست باعصاب زده اند توهینی کرده و نسبت ماجراجویی آشوب طلبی بدهید این حرفهای تو خالی و مضحک بالاخره باید منسوخ شود

(زنك منتد رئیس)

نایب رئیس - آقای آشتیانی زاده وقت شما تمام شده بشما تذکر میدهم

آشتیانی زاده - بهر حال هر وقت هر کس خواسته قسمی بر علیه منافع هیئت حاکمه بردارد یا

مجلس مذاکرات شورای ملی

جلسه ۱۴۷

باو میزنند و بطوریکه مشاهده فرمودید همین نسبتها و حرفها در وقایع اخیر خوزستان بهانه بدست عمل سرنیزه داد (زنك منتد رئیس و مهمه نمایندگان) من آقا ه دقیقه دیگر وقت دارم و خون کارگران بی گناه کارگرانی که جز حق مشروع خود چیزی نمی خواستند ریختند این جنایات وحشتناک و مغزوف را ملت ایران بی پاسخ نخواهد گذاشت استدعا میکنم ه دقیقه دیگر وقت بدهید (حاذقی - مملکترا دعوت باعصاب میکنند برای اینکه نمیخواهید نطق ملی شود ولی نطق باید ملی شود) آقای حاذقی یکی تومینخواهی نفت ملی شود و یکی هم کیانی حقیقه و کسب چهارم میخواهد نظراً ملی بکنند ؟

نایب رئیس - موضوعی را که لازم است به اطلاع آقایان محترم برسانم یکی نطق های قبل از دستور است که در آتی فقط سه ربع وقت مذاکره هست و سه ربع بیشتر حق نخواهند داشت (عده ای از نمایندگان - صحیح است) این تصمیم در هیئت رئیسه قطعی شده و از طرف مقام ریاست بمن امر شد که برض آقایان محترم برسانم فقط سه ربع و ۲ نفر حق خواهند داشت .

دیگر اینکه جلسه ساعت ۹ صبح تشکیل خواهد شد و روز یکشنبه اول ساعت ۹ زنك زده خواهد شد و آئین نامه صد درصد اجرا خواهد شد آقای برومند بفرمائید .

فرهودی - آقا بنده اخطار دارم

ناصر ذوالفقاری - بنده هم اخطار دارم

نایب رئیس - در موقع ورود در دستور

فرهودی - اخطار مقدم است آقا

نایب رئیس - طبق چه ماده ای اخطار دارید

ناصر ذوالفقاری - طبق ماده ۱۶۹

فرهودی - طبق ماده ۹۹ و ۱۰۰ و ۱۰۱ اخطار دارم

نایب رئیس - وقتی که وارد دستور شدیم بفرمائید

فرهودی - عرض کنم آقایان بعرفه های آقای آشتیانی زاده گوش ندادند ولی از اینکه عده ای کارگر در خوزستان و اصفهان کشته شده اند حرفی نیست ولی بیبینم مسئول این کشت و کشتار کیست ؟ بنده دولت را مسئول میدانم یعنی جناب آقای علاء را مسئول میدانم ولی بالاخره مأمورینی که مسئول این کار بودند و مأمور انتظامات بوده اند مقصرند بنده در اصفهان یقین دارم که تقصیر متوجه مأمورین بوده برای اینکه مکرر شنیده اید که در اصفهان اعتصاب بوده است ولی بچوچه زد و خورد و کشت و کشتار نبوده افسر شهربانی بدون جهت و سبب اسلحه کشیده و بطرف کارگران تیراندازی کرده است و هیچ دلیلی هم نداشته است (ناصر صدری - او را زندانی کرده اند) زندانی کرده اند چه فایده دارد خون آن دو نفر از بین رفته است یک نفر باسیان کشته شده و يك کارگر (ناصر صدری - قائل محکوم باعدام میشود) در هر حال اینها همه اش نتیجه غفلت های دولتهای گذشته است راجع بهمین موضوع اصفهان و اوضاع اقتصادی مملکت مکرر نمایندگان محترم از هشت همین تریبون شکایت کرده اند بنده خودم مکرر از اوضاع بد و اسفناک اقتصادی مملکت و بخصوص اصفهان شکایت کرده ام .

و از اوضاع بد و آشفته کارخانجات اصفهان شکایت کردم و با اتفاق جناب آقای دولت آبداری پیشنهادی به دولت گذشته دادیم که یکمده اشخاص بی نظر و مطلع بروند کارخانجات اصفهان را تحت نظر بگیرند و به حسابهای گذشته شان رسیدگی بکنند و معایبی که دارد جستجو بکنند و رفع بکنند هیچ اقدامی نشد فقط در مقابل این تذکرات تصدیقات غلط و تصویب نامه های خلق الساعه صادر شده است که جز خرابی هیچ نتیجه دیگری نداشت تا این حادثه جانگداز روز شنبه گذشته پیش آمد که شرحش برض آقایان رسیده است ولی در هر حال همینطوری که عرض کردم این مأمورین انتظامی مسئولند در این کار و بنده از دولت استدعا میکنم مخصوصاً که دستور بدهند هر چه زودتر آن افسر بیکه بدون اجازه تیراندازی کرده است معاکمه و مجازات بشود چون بنده کاملاً از اوضاع کارگران و کشاورزان اطلاع دارم نمیدانم آقایان هیچوقت رفته اند ببینند این بدبختها با چه وضعی زندگی میکنند (دکتر کاسمی - فقط جناب عالی رفته اید) اغلب این خانواده ها در يك زغای بنام اطباق که زمینش مرطوب است روی حصیر باغکم گرسنه بازن و فرزندش زندگی میکنند این کارگر را نباید با سرنیزه و گلوله جوازش داد اینرا باید بتقاضایش رسیدگی کرد هر چه حرف حسابی میزنند باید گوش کرد نه اینکه با سرنیزه و گلوله جوازش را بدهند چون امروز آلت استثنائی است جناب آقای رئیس بنده ه دقیقه از وقتم را بجناب آقای مکرر میدهم و این است که هرایضم را مختصر عرض میکنم این موضوعی که خواستم عرض کنم مخصوصاً آقایان نمایندگان محترم شمال خوب اطلاع دارند وضع مزارع چائی در این سنوات اخیراً بسیار بد شده بود بطوریکه محصولش بکلی از بین رفته بود و مزارع داشت لم بزرع میشد مقدار چائی هم که بدست می آوردند و دولت میخرید هیچ خریداری نداشت کما اینکه مقداری زیادی در انبارهای وزارت دارائی هست که بالغ بر ۲۵ میلیون تومان قیمت دارد در سال اخیر شرکت چای اقداماتی کرد که در وضع باغهای چائی تغییراتی حاصل شد و بالنتیجه وضع مزارع اصلاح شد بطوریکه نمونه ای از آن چائی را که نمایندگان محترم ملاحظه فرموده اند بسیار خوب شده و از قرار بیکه اطلاع دارم خریدار خارجی هم پیدا کرده است از عراق و آلمان سفارش داده اند و تمام این عملیات در اثر مساهمی یکمده از کارمندان یا کدام و درست شرکت چای بوده است متأسفانه در مقابل زحمانی که آنها کشیده اند علاوه بر اینکه هیچ تشویقی از آنها نشده است مزایای قانونی و حقوقی که باید بآنها بدهند نداده اند (نریبان - ۱۵ نفر را هم خارج کرده اند) آنرا هم عرض میکنم چند روزی اعتصاب کردند ۱۰ نفر راهم خارج کرده اند و آن چند روزی که حکومت نظامی بود از حکومت نظامی استفاده کردند و سران آنها را جلب کرده اند و برون توفیق کرده اند و بالنتیجه ۱۰ نفر از آن مهتادین و کارمندان صحیح با ایمان خوب شرکت چای را برای اینکه مطالبه حقتان را میکردند اخراجشان کرده اند از دولت استدعا دارم که برایش آنها رسیدگی بکنند و حقوق حقه آنها را پس از رسیدگی بدهند و با اگر چیزی طلبکار هستند بهشان بپردازند و آن ۱۵ نفر را هم بکار خودشان بگذارند (احسن) موضوع دیگر شکایتی است که بیک عده اومعترمین و پیشه وران اصفهان از شرکت برق اصفهان کرده اند این بمنوان نامه سرگشاده بتمام

مجلس مذاکرات شورای ملی

جلسه ۱۴۷

مجلس مذاکرات شورای ملی

جلسه ۱۴۷

مجلس مذاکرات شورای ملی

جلسه ۱۴۷

مجلس مذاکرات شورای ملی

جلسه ۱۴۷

مجلس مذاکرات شورای ملی

جلسه ۱۴۷

مجلس مذاکرات شورای ملی

جلسه ۱۴۷

مجلس مذاکرات شورای ملی

جلسه ۱۴۷

مجلس مذاکرات شورای ملی

جلسه ۱۴۷

مجلس مذاکرات شورای ملی

جلسه ۱۴۷

مجلس مذاکرات شورای ملی

جلسه ۱۴۷

مقامات صلاحیتدار تقدیم شده است و برای اینکه زودتر عطف توجهی بشود یک نسخه از آنرا بنده تقدیم مقام ریاست میکنم که بدولت ابلاغ بکنند هر چه زودتر برایش حقه آنها رسیدگی بشود بنده برایش خودم خانه میدهم و بقیه وقت را بجناب آقای مکرم می دهم .

نایب رئیس - همانطوری که عرض کردم بیش از یک نفر نمی شود صحبت کند آقای اسلامی بفرمائید .

مکرم - استدعا می کنم این تصمیم را از جلسه دیگر اجرا بفرمائید ، شکایاتی است از مردم رسیده که میخواستم اینجا تذکری بدهم .

نایب رئیس - جلسه دیگر شخصاً سؤالی نمی فرمائید تشریف بیاورید صحبت کنید ، آقای اسلامی بفرمائید .

اسلامی - بنده خیلی خوشوقتم که تذکراتی که در اولین جلسات بعد از تعطیل نوروز راجع به تبلیغات شدیدی که بر علیه تصمیمات ملت ایران و مجلسین ایران در خارج انعکاس یافته مشاهده آثارش شده و از طرف بعضی از آقایان نمایندگان مجلس شورای ملی و سناتورهای محترم هم تأیید گردیده و خوشوقتم که گرچه دولت آقای علاء وظیفه اش را انجام داده ولی خوب کمتر دولتی پیدا می شد که باین ترتیب و باین فوریت وظیفه اش را انجام بدهد (صحیح است) آقایان میدانند که بنده هیچوقت ازدولت ها تملق نگفتم و بقویترین دولتها هم در موقمش رأی نداده ام ولی این را باید تصدیق کرد که هلی که ایشان کرده اند در این موقع حساس بسیار برفع ملک ما بوده است (صحیح است) برای اینکه آقایانی که در ایام عید به خارج کشور تشریف برده اند می دانند که چه تبلیغات شدیدی بر علیه ایران بوده است (صحیح است) بنده که در کشورهای عربی بودم در ایام عید خیال می کردم آنها این تبلیغات هست ولی وقتی که بایران مراجعت کردم و روزنامه ها را خواندم دیدم در سایر نقاط هم حال بدین منوال است و خیلی متأسفم که چرا نمایندگان ما در خارج وقتی که پای مصالح عالی ملت ایران در میان است خودشان دفاع نمیکنند ؟ و برای دفاع از منافع ملت ایران بایستی از مرکز کسب دستور کنند یعنی چه ؟ (صحیح است) شوشتری - وظیفه شان بوده است باید خودشان بکنند) در یکسال قبل بنده از پشت همین تریبون بر علیه اکثر مأمورین وزارت خارجه و وزارت خارجه نطق خیلی شدیدی کردم و حتی پیشنهاد کردم که وزارت خارجه منحل شود و پولش را بدهند کارخانه بخرند و حالا می بینم که بنده آنروز یهود نکفتم برای اینکه مادر خارج غالب روزنامه ها را می بینم که چیزهایی می نویسند بر علیه ایران ، خود ما آنجا نگران بودیم مأمورین خارجی هم که بر مرکز مراجعه می کردند جوابی ندادند ، آنها راجع به آذربایجان ، راجع بایران ، راجع به خود آقای علاء آقای مکی میدانند چیزها آنجا گفته شده و مایه بیهوش بودیم ، رادبو طهران هم بقدری ضعیف است که دستگامهای فرستنده خارجیهان بکنند ایرانی که در خارج است یا خارجی ها از اخبار ایران مستحضر باشند (دکتر طلب دروایان هم ننشود شنید) بنده از آقای علاء خواهش میکنم که دستور بدهند بطور

که امروز صدای این تکذیبها از لندن و واشنگتن بر میخیزد ، در کشورهای عربی و سایر نقاط هم مأمورین خارجی مصاحبه بکنند ، مأمورین خارجی ما خیال می کنند که ما آنها را فرستاده ایم برای اینکه بدولت آنجا بگوئیم مانا بنده داریم . نه آقا اینها برای دو کار هستند یکی برای حفظ حقوق ایرانیانی که از آنجا عبور میکنند یا آنجا سکونت دارند ، و یکی هم برای اینکه اگر بر علیه ایران آنجا تبلیغات میشود باروزنامه ها تماس بگیرند و تکذیب بکنند اینکار احتیاجی یک اجازه از مرکز ندارد همه مردم میدانند که نقشه را کی ملی کرد ؟ وجه کسانی خدمت کردند و چطور سیل افکار صومالی در طهران و تمام ولایات سرازیر بود است ۱۰ این اختصاص بیکدسته مخصوص نداشت (صحیح است) اینهایی که میدانند چرا تکذیب نمیکنند ؟ مثلاً در خصوص همین اعتصاب جنوب آقای مکی هم دیدند که اصلاً قبل از اینکه این اعتصابات و این بلواها بشود بعضی از روزنامه های منتسب بنف در کشورهای عربی نوشته بودند که در خوزستان انقلاب است ، در ایران انقلاب است ، اعتصاب وجود دارد ، این معلوم میشود همانطوری که آقای علاء در مصاحبه خودشان ذکر کردند دست کمیانی در کار بوده است و من اینجا از این صراحت ایشان واقفاً اظهار خوشوقتی میکنم والا دلیل نداشت قبل از اینکه اعتصاب پیدا بشود در خارج راجع باین موضوعات بحث بشود و روزنامه ها متذکر بشوند و چون چنین است بنده تقاضا میکنم از آقای علاء دستور بدهند که این حکومت نظامی که مجلس هم تصویب کرده در آنجا کمال رأفت و مهربانی با کارگران رفتار بکنند چون تصدیق خود آقا محقق شد که دست کمیانی در کار بوده است بنابراین تأمین منافع آنها مانا بایستی یک مشت کارگران خودمان را فدا کنیم اگر مجلس شورای ملی با حکومت نظامی موافقت کردند برای این نبود که سرنیزه بر رخ کارگران بکشید نه ، بلکه عده های باین نظر موافقت کردند که ایجاد حکومت نظامی موجب بشود اشخاصی که در آنجا تحت تأثیر عوامل خارجی هستند کارگرهای بیچاره را نشوراندند البته کمال تأسف است ما داریم از این پیش آمدی که کرده است و حق این بود که نسبت به کارگران توجه مخصوصی بشود الا این یکی از این کارگرانی که در اینجا متحصن هستند بنده باید تذکر بدهم که واقفاً تأسف آور است که چند نفر کارگر مسلول مدتی است که اینجامت حصن هستند اگر اینها واقفاً تأسف ممانه بشوند بروند سرکارها ، اگر نیستند بروند بیک آسایشگاه بستری بشوند اینجا که آسایشگاه نیست ، بنده نمی دانم تا بهال چه فکری برای این بدبخت ها شده است بنده در دست آنها دیده ام یک روزنامه ای که عکس چهار نفر از مسلولین آبادان در آنجا گراور شده بود آنها ۴ نفر طفل هستند . ۱۳ ، ۱۴ سال بیشتر ندارند من خیلی متأثر شدم بنابراین بایستی نسبت باینکار ترتیبی داد همچنین نسبت باین جریان تأسف آور گذشته اصفهان یک ترتیبی داده شود بآن ورته متوفی که یک جبرانی بشود که این نگرانی آنها رفع بشود و دیگر اینکه دستوری بفرمائید بگذارند این کارگران بیچاره برای خاطر کمیانی از بین بروند البته کارگران هم بایستی در این موقع همکاری بکنند همانطوری که بنده چند جلسه قبل عرض کردم باید بسوزند و بسازند من از اینجا بآنها پیام میدهم و استدعا میکنم که اگر اگر ندارد وقتی که انشاء

اینکار خانه پیدا کرد دودرجه اول زندگی آنها تأمین خواهد شد بنابراین بایستی از تشنجات جلوگیری بکنند و عناصر افراطی چه هم اگر علاقمند بملک ایران هستند در این موقع بایستی از هر گونه کار شکنی جلوگیری بکنند . اساساً بعقیده بنده چه و راست و کوچک و بزرگ همه بایستی در این قضیه با هم همداستان شده و همکاری کنند رجال این مملکت که بدبختانه دوفتر با هم متعدد نیستند در این موقع حساس ولو برای چهار ماه هم شده است بایستی همه با هم بسازند . اتحاد داشته باشند تا این کشتی بساحل برسد (صحیح است) بنده عقیده دارم بجای اینکه البته این کار هم خیلی لازم است یکمده از کشتی گیران برونده اند که ۱۸۰ هزار تومان دولت اعتبار داده برای اینکار سه نفر از نمایندگان مجلس بقید قرعه و سه نفر از مدیران جرائد بقید قرعه انتخاب بشوند بروند بامریکا و جاهای دیگر تبلیغات بکنند روزنامه ها را روشن کنند مردم را روشن کنند که اقداماتی که شده است از چه ناحیه بوده است و بعقیده بنده بایستی آقایان تصویب کنند این پیشنهاد بنده را که اینکار عملی بشود مردم دنیا بدانند که در ایران چه فداکاری ملت و مجلسین کرده اند (مکی صحیح است) حاضریم) البته دولت هم بایستی کمال قدرت را در مقابل خارجیها اعمال بکند البته بنده وقتی عرض میکنم کمال قدرت را نه برای کارگران و نیابستی که ترس داشته باشیم که ممکن است از طرف خارجی ها نسبت به مملکت ما یک تعدیاتی بشود برای اینکه همیشه خداوند پشتیبان این ملت بوده بنده دلیل میآورم هر وقت ملت های خارجی خواستند ، دولتهای خارجی خواستند بایک قرارداد ملی ایران را اسیر کنند اتفاقاً برعکس میشد آن ماده برفع ملت ایران تمام می شد همین ماده قرارداد ۱۹۲۱ بعقیده بنده امروز برفع ملت ایران است برای بیکانگان اگر آن قرارداد زود ممکن بود تا حالا خوزستان را انگلیسها اشغال میکردند بوجوب همین قرارداد روسها آنرا بپناه قرار می دهند و امروز می توانند استفاده کنند و ترس سازش هم بپیچوجانید در مغیله دولت خطور کند برای اینکه دیگر انگلیسها قادر نیستند با روسها روبرو بشوند بنا بر این ما بایستی از این موقع حساس استفاده کنیم بنده از پشت همین تریبون مکرر در موقع نطق عرض کرده ام که موقفت دنیا با اجازه میدهم بما فرصت میدهد که بایستی استفاده کنیم برای اینکه دیگر موقعی نیست که کشتیهای جنگی بیاید در جنوب ما را تهدید بکنند امروز هم باز از اینجا فریاد میکنم خیلی هم خوشوقتم که در این مورد بنده یکی از پیش قدمان بوده ام قبیل از اینکه نمایندگان محترم طهران در دوره شانزدهم مجلس تشریف بیاورند بنده سه چهاردهم راجع باستیفای حقوق ملت و بطلان قرارداد ۱۹۲۳ اینجا صحبت کرده ام و اولین بار بنده نطق آقای تقی زاده را داور بطلان قرارداد ۱۹۲۳ در اینجا خواندم (صحیح است) امروز هم ندای وجدانی بن حکم میکنم که یک حقیقتی را بگویم و آن اینست که تا این تاریخ هر اقدامی که از طرف مجلسین و ملت ایران شده است بشفخ ایران بوده است ولی بایستی هر چه زودتر بدون یکساعت اتلاف وقت کمسیون تصویبش را بگیرد و (زودتر هر چه

مدل در بیابورد (صحیح است) برای این که این موقعیت ممکن است با این اوضاع پریشان سیاست از دست ما برود و کمسیون هم بایستی بدانند که مدت دو ماه ما یکساعت تمدید نخواهیم کرد بایستی تصمیم خودش را زودتر بمجلس بیاورد و همچنین دولت آقای علاء که بایستی این کار را بر حرحله نهائی برسانند باید آماده کار باشند ضمناً بنده خواستم عرض کنم که اگر کمسیون نفت موافقت بکنند ضرر ندارد که چند نفر از آقایان سناتور هم که در این قبیل امور وارد هستند دعوت بشوند در کمسیون و از افکار آنها هم استفاده بشود چون این کار مربوط بهمه ملت است اگر موافقت بکنند ضرری ندارد .

نایب رئیس - وقت شما تمام شده .
اسلامی - چهار دقیقه باقی مانده .
نایب رئیس - تشخیص با بنده است یک دقیقه باقی مانده است .

اسلامی - بنده خواستم از مدیران جراید تقاضا کنم چون موقعی که این کار ملی شدن نفت در ایران بتصویر سید جراید عراقی هم در این هنگام اظهار خوشوقتی کردند در این موقع وظیفه آقایان و آن نمایندگان که مقدم شدند برای این کار این است که با آنها متقابلاً همان معامله بشود و اظهار خوشوقتی و مسرت بشود (صحیح است) بنده راجع بامورین سیاسی که باید در خاک عراق باشند و نمایندگان سیاسی آنها با یک مطالب خیلی مفصلی داشتم ولی بفرمائید که وقت دارد تمام میشود همینقدر عرض می کنم در خاک عراق ایرانیها زیاد هستند و عده زیادی از ایران ترك تابعیت کرده اند مأمورینی که میروند آنجا بایستی که یک مأمورین خیلی با عرضه و با کفایتی باشند که حقوق ایرانیان را تأمین کنند بنده در بازار بندر عده ای را دیدم که میگفتند چون بداد ما نمیروند ما ترك تابعیت کرده ایم .

شوشتری - آنکه ایرانی است ترك تابعیت نمیکند .
فقیه زاده - ایرانیانی که میخواهند بدارس عالی بروند میگویند باید ترك تابعیت بکنند .
اسلامی - بنده يك استدهای دیگری که از آقایان نمایندگان محترم داشتم این بود که قبیل از عید بنده رفتم آسایشگاه بوهلی یک بازدیدی کردم و از آقایان استفاده میکنم اگر فرصت دارم در فرصت آنجا تشریف بیاورم ببینند که بوجه مملکت در کجاها صرف امور بیهوده میشود و يك مشت مرضی بیچاره توی صحرا توی خرابان خشک بیمارستان چادر می زنند و زندگی می کنند چیزی ندارند واقفاً بردولت است که از این رئیس آسایشگاه کمال قدردانی رایکنند برای اینکه بیست و چهار ساعت در آنجا زحمت میکشد و مسلولین هم مثل پسر اورا میبرند من خیلی تعجب کردم که يك طبیبی بتواند اینطور مرضی را جلب بکنند راجع بصادرات هم امروز يك عده از نمایندگان ما مراجعه کردند گویا دولت در نظر دارد آن موضوع تشریفاتی که برای صادر کنندگان در نظر گرفته است از نقطه نظر ارز آنها را ملتی کند اگر واقفاً این طور است موجب کمال تأسف است و برای اینکه بعداً موجب اعتراضات و اشکالات مجلس نشود بنده حالا عرض میکنم که اگر همچو چیزی هست تقاضای بکنند که بعداً دچار اشکال شود

نایب رئیس - راجع بکشته شدن چند نفر کارگر ایرانی تمام نمایندگان مجلس شورای ملی از آن متأثر هستند انتظار هست که دولت برای بازماندگان آنها توجهی بکنند که در آسایش زندگی بکنند و این دوفتر کارگری که در مجلس متحصن هستند دیروز از طرف هیئت رئیسه آقای معاون وزارت کار احضار شدند و قراردادش که هر چه زودتر وسائل کار آنها فراهم بشود . آقای شوشتری

(۳- اخطار نظامنامه ای آقایان شوشتری و ناصر ذوالفقاری و فرهودی)

شوشتری - بسم الله الرحمن الرحیم این موضوعی را که من عرض میکنم طبق ماده ۱۶۸ و ۱۶۹ آیین نامه داخلی مجلس شورای ملی است که هر يك از نمایندگان محترم طبق این دو ماده و يك ماده دیگر راجع بسؤالات ازدولت چه قبل از دستور و چه بعد از دستور ، تا اجازه مقام ریاست آنچه را که بنا بر نظر خودشان و مصلحت کشور و مملکت است میتواند ازدولت سؤال کرده و در اطراف آن توضیح بدهد باین که دولت موظف است در ظرف یک هفته حاضر ببواب شود ولی اگر جراتی پیدا شد که کشد پیش آمد اینطور نشد نماینده باید تذکر خودش را بگوید و متذکر به شود بعضی از مطالب است جنای آقای نخست وزیر این مو کول بساعت است ، مو کول بزمان است مو کول بروز است مو کول بپناه است اگر موقع گذشت دیگر نتیجه ندارد داری بعد از مرمک سهراب مفید نمیشود آقای حائری زاده نماینده محترم چند روز قبل اینجا همین موضوع سؤالاتشان را بصورت داخنته طبق يك سیاهه منظم يك يك تذکر دادند و فرستادند این معنی را هم تذکر دادند که بعضی از این مطالب بقدری ضرورت دارد که بعد دیگر برای ما مفید واقع نمیشود بنده سؤالاتی کرده ام که چهار تایی آنرا الان یادداشت کردم قریب ۱۷ فقره سؤال کردم یکی را کفیل وزارت دارائی قبلاً آمد این جا يك جوابی داد که آن جواب من را قانع نساخت ولی برای اینکه نکویند فلانی در اطرافش زیاد موشکافی میکنند حرفی نزنم ولی یکی دیگر اذعان کرد که ماسالی صدو بیست و نه میلیون و سیصد و چند هزار تومان در سال پول مواد سوختی و بنزین میدهم طبق تقریری که اینجا محفوظ است در صورتیکه صد و شصت میلیون تومان در سال نفت جنوب بیشتر بیاپول نمیدهد ..

نایب رئیس - این اخطار نیست آقای شوشتری

شوشتری - اخطار است ماده را میخوانم
نایب رئیس - متوجهم بنده اجازه بفرمائید آقا میخواهد بفرمائید که دولت تأخیر در جواب کرده است حالا يك جلسه ای معین میکنیم در همین هفته آینده که دولت بسؤالات جواب بدهد

شوشتری - بنده میخواهم ذهنشان را روشن کنم اولاً باید از طرف مقام ریاست عین سؤالات برای دولت برود طبق همین آیین نامه دیگر بنده الان ...
نایب رئیس - سؤالاتی که تذکر داده شد بعد از تشکیل دولت از طرف هیئت رئیسه برای آقایان وزراء فرستاده شد و روز سه شنبه آینه در همین میکتیم برای جواب سؤالات
شوشتری - اگر سه شنبه بیابند مانمی ندارد

شوشتری - اگر سه شنبه بیابند مانمی ندارد

برای اینکه الان خیابانها کهنه شده برای اولهای آب در صورتیکه از نظر اصول پس فراموشی باید بیابند بکنند برای آگوانها چیزهایی است که باید گفته شود (همه هم نمایندگان آقا فارسی بفرمائید) اجازه بفرمائید آقایان من متحصن این کارم ، يك موضوع مربوط به مرزهای ایران است بنده راجع به بحرین سؤالات را بطور مجمل کردم میخواهم صحبت کنم دولت باید بیاید موقمش میگذرد

نایب رئیس - روز سه شنبه تعیین میشود

شوشتری - بسیار خوب اگر روز سه شنبه تعیین شود سه شنبه میایم حرفهایم را میزنم انشاء الله که ازدولت جناب آقای علاء که بنده باورای داده ام استفاده کنیم یعنی ملت ایران ، مملکت ایران از وجود ایشان ودولت ایشان و خدمات ایشان استفاده کند
دکتر مجتهدی - آگو چیست آقای شوشتری

شوشتری - شما نمی دانید بنده عرض خواهم کرد

نایب رئیس - آقای ناصر ذوالفقاری
ناصر ذوالفقاری - اخطار بنده مربوط بوده بدو سؤالی که ازدولت سابق کرده بودم یکی راجع بفرار سران حزب توده و یکی راجع به پناهندگان سیاسی همین دوسؤال را ازدولت جدید هم کرده ام مدت قانونی آنها سر آمده از مقام ریاست استدعا میکنم همچنین از جناب آقای نخست وزیر که هر چه زودتر این موضوع را روشن کنند و با اطلاع مجلس شورای ملی برسانند

کشاورز صدر - صحیح است و لازم است که روشن شود

نایب رئیس - عرض کنم اگر آقایان موافقت بفرمائید جلسه سه شنبه آینه در اختصاص بسؤالات بدهیم که جواب داده شود و نطق قبل از دستور نباشد آقای فرهودی

دکتر راجی - کمسیونها را هم بفرمائید
شوشتری - تکلیف بودجه مملکتی چه می شود ؟

نایب رئیس - آقای فرهودی
فرهودی - این اخطاری که بنده عرض کردم و جناب آقای رئیس توجه فرمودند مربوط است باظهارات آقای آشتیانی زاده . در ماده ۱۰۰ و ۹۹ ۱۰۰۱ نظامنامه مقرراتی بالصراحه ذکر شده است آن مقررات این است که هیچ نماینده ای نمی بایستی که در ضمن اظهاراتش بدولت یا قسمتی ازدولت و به مجلس یا قسمتی از مجلس توهین بکند (صحیح است) و البته اگر نماینده ای در صدد اینکار برآید این وظیفه مقام ریاست است که جلوی او را بگیرد اما بسیاری از مقررات است که واقفاً برای این نیست که اجرا شود اگر در نظامنامه بنویسد که اگر مجلس یا قسمتی از مجلس یا بوقیل بدولت توهین شد توهین باید جلوگیری کند مقصود این است که توهین نشود (صحیح است) اینکه در قانون مجازات عمومی نوشته شده است اگر کسی کسی را کشت قاتل را باید بکشند برای این نیست که کسی کسی را بکشد و قاتل را بکشند برای این است که کسی کسی را نکشند (صحیح است) بنابراین این

من فکر میکنم که وظیفه اولیه کسی که لباس نمایندگی را میپوشد این است که مقررات آئین نامه را خودش رعایت کند و احتیاجی به داخله مقام ریاست و هیئت رئیسه نباشد. در ضمن بیاناتشان آقای آشتیانی زاده فرمودند این دولت را مجلس سنا به مجلس شورای ملی تعمیم کرده (شوشتری - نیست اینطور) بنده تصور میکنم که مجلس شورای ملی هیچوقت زیر بار هیچ تعاملی نرود (پناهی - این موضوع باندهای روشن است که احتیاجی بگفتن نیست) و اینکه گفته شده است بوزیر بودالت نباید توهین شود این واقعا صرفاً برای حفظ احترام دولت نیست این برای حفظ احترام رأی اعتمادی است که نمایندگان بدولت داده اند ما در جلسه گذشته ۷۴ رأی (نمایندگان - ۷۷ رأی) بود و با کمال آزادی دادیم بنابراین وقتی گفته میشود که دولت تعمیم شده به مجلس بشمار این هفتاد و هفت نفر توهین شده یعنی هفتاد و هفت نفر از نمایندگان مجلس قبول تعمیم کردند چه توهینی بالاتر از این به مجلس و نمایندگان مجلس است که بگویند نمایندگان مجلس قبول تعمیم کردند این حرف را اینجا میزنند و کسی هم هیچ نمیگوید بنده عقیده ام این است که اگر کسانی با دولت مخالف هستند مخالفت با دولت روشن و راهی دارد بنده بطور کلی مکرر این که مسائل حساس اقتضا بکنند رأی موافق بدیم امتناع را هم در دولت گذشته دادیم که از اول تا آخر رأی ندادیم ولیکن الان هیچ مصلحت نیست بدولتی که رأی اعتمادی بهش داده ام هنوز مرگش خشک نشده بعنوان آدم کش بهش توهین بشود (صحیح است) یا رأی اعتمادی که هنوز نوبت کوزه است وضبط نشده است عنوان تعمیم با داده شود این است که من خواستم مقام ریاست بطور کلی توجه بکنند آقایانی که بدولت مخالفت بایستی انتقاد بکنند انتقاد معقول با روش صحیح و منطبق با نظامنامه (صحیح است) البته همه با کمال میل گوش میدهم و استفاده میکنم خود دولت هم استفاده خواهد کرد این دولتی که تشکیل شده مورد اعتماد و اطمینان مجلس است برای این است که فطرتاً دموکرات است ما اطمینان داریم از عمل این دولت و از افکار این دولت و یکی از اطمینان هائی که داریم این است که انتقاد صحیح را گوش میدهند و ترتیباً تر میهد بنابراین انتقادی که روی اصول باشد صحیح است نه انتقادی که صورت توهین داشته باشد اخطار دیگر بنده راجع باین است که باز اینجا نسبت بیکی از ارکان مقننه حمله شد و آن مجلس سناست مجلس سنا طبق چند اصل از قانون اساسی بایستی تشکیل شود مدتی تشکیل نشده حالاشده ما نامان حفظ قانون اساسی قسم خوردیم بنابراین اگر به مجلس سنا حمله ای بکنیم نقض قسم کرده ایم و یا کسی حمله ای بکند و گوش بدیم نقض قسم کرده ایم و ما باید قسمان را خودمان حفظ کنیم یا اگر یکی از آقایان خواست با اشتباه نقض قسم ما را بکند ما باید جلوش را بگیریم از همه اینجا گذشته فرض میکنم وجود مجلس سنا وجود لازمی نیست الان ملت ایران و کشور ایران احتیاج میرسد با اتحاد و اتفاق دادر برای پیش بردن این امر طبیعی که در جلو هست و آن ملی کردن صنعت نفت است آیا هیچ مصلحت هست که ما بین دو مجلس

افتراق بیاندازیم؟
نایب رئیس - آقای فراهی این نطق قبل از دستور یا بعد از دستور است اخطار که نیست.
فراهی - بنده عرض میکنم آیا این عرض بنده منطبق با نظامنامه هست یا نیست؟ آیا به مجلس توهین شد یا نشده؟ آیا به مجلس سنا توهین شد یا نشده؟ و اگر شد چرا جلو گیری نکردید وظیفه من بود بیایم بگویم.
نایب رئیس - ولی آقای خودتان از نظامنامه تخلف کردید آقای نقیه زاده.
نقیه زاده - من خواستم عرض کنم که جواب سؤالات بنده را که چند ماه قبل کرده ام و دولت آمد اینجا جواب داد و تعهد کرد و وعده داد که عمل خواهیم کرد نتیجه امالش معین نیست میخواستم استدها کنم روز سه شنبه که برای جواب سؤالات معین شده اگر عملی شده دولت با اطلاع مجلس برسانند.
آشتیانی زاده - بنده مطابق ماده ۹۰ حق دارم صحبت کنم.
۴- تقدیم دو فقره لایحه بوسیله آقای وزیر دارائی
نایب رئیس - آقای وزیر دارائی وزیر دارائی (آقای وارسته) - آقایان توجه دارند چون بودجه سال ۱۳۳۰ تاکنون بتصویب نرسیده ...
جمعی از نمایندگان - اجازه میخواهند **نایب رئیس** - آقایان توجه بفرمایند ۵۰ نفر روی میز میزنند آقای ذوالفقاری باید بتوانند ثبت کنند.
وزیر دارائی - و از طرفی لازم است که هر چه زودتر موجبات و وسایل پرداخت حقوق فروردین کارمندان و سایر مصارف عمومی فراهم شود باین جهت لایحه مربوط بیک دوازدهم فروردین ماه جاری را باید فوریت تقدیم میکنم، یک لایحه دیگر هم هست بوجوب آن تقاضا شده است موافقت بفرمایند که اعتبارات چهار ماهه اول سال ۲۹ بر اساس چهار دوازدهم اعتبارات تصویبی کمیسیون بودجه مجلس محسوب شود (نمایندگان - ۲۹) بله ۲۹ آقای شوشتری در ضمن بیاناتشان اشاره فرمودند در جواب سؤالاتی که از دولت شده تأخیر شده خواستم عرض کنم که این دولت تازه دیر زوموق باخذ رأی اعتماد شد بنابراین عرض میکنم که اگر تأخیری شده مربوط باین دولت نیست و دولت جناب آقای علاء کوشش خواهد کرد که جواب سؤالات را در اسرع اوقات بعرض آقایان برسانند.
۵- معرفی آقای اشتری بمعاونت وزارت کشاورزی بوسیله آقای وزیر کشاورزی
نایب رئیس - آقای وزیر کشاورزی **وزیر کشاورزی** (آقای فرمند) - آقایان اجازه بفرمایند (بلندتر، بلندتر) آقایان اجازه بفرمایند که آقای میرزا هادی خان اشتری را به معاونت وزارت کشاورزی حضور آقایان معرفی کنم (بسیار مبارک است) نیکی و کاردانی ایشان را هم که همه آقایان مطلع هستند و دیگر احتیاجی بتوضیح نیست (صحیح است) اجازه میخواهم که یک جمله ایرام بعرض

آقایان برسانم (اسلامی) - موقع معرفی دیگر توضیح سابقه ندارد) و آن اینست موضوع صحبتی که آقای تیمورتاش در اینجا توضیح دادند درخصوص قرار داد ۱۹۲۴ توضیحات مفصلی بود که امروز دوباره اینجا مطرح شد و از آقای علاء سؤال شد که در اینخصوص جوابی نداده اید وقتی يكو كیل محترمی اینجا توضیحات دادند دیگر هیچ لزومی نداشت که آقای علاء جواب بدهند.
آشتیانی زاده - نطق رئیس فعلی مجلس سنا در صورت جلسه هست میآورم قرائت میکنم پس آقای تقی زاده دروغ گفته اند آقای فراهی آقای تقی زاده دروغ میگویند با آقای تیمورتاش **تیمورتاش** - قدر مسلم این است که بنده دروغ نمیگویم.
۶- طرح و تصویب فوریت لایحه اجازه پرداخت یک دوازدهم حقوق و هزینه کل کشور بابت فروردین ۱۳۳۰
نایب رئیس - لایحه یک دوازدهم قرائت میشود.
 (بشرح زیر قرائت شد)
 مجلس شورای ملی
 چون بودجه سال ۱۳۳۰ کل کشور تاکنون تصویب نشده است لهذا برای اینکه موجبات پرداخت حقوق و مزایای قانونی کارمندان و مصارف فروردین ماه فراهم باشد ماده واحده ذیل باقید فوریت پیشنهاد و تصویب آنرا استدعا مینماید:
 ماده واحده - بوزارت دارائی اجازه داده میشود حقوق و کمک و مزایای قانونی کارمندان و خدمتگزاران و مخارج مستمر و غیر مستمر وزارت خانه ها و ادارات و دستگاههای دولتی و سایر مصارف منظور در بودجه کل کشور را در فروردین ماه ۱۳۳۰ در حدود یک دوازدهم اعتبارات سال ۱۳۲۹ مندرج در فهرست و لوابیح منظم بگزارشهای شماره ۴ و شماره ۱۱ مورخ ۲۱ تیرماه و پنجم دیماه ۱۳۲۹ کمیسیون بودجه و اعتباراتی که بوجوب قوانین مخصوص در سال ۱۳۲۹ بتصویب رسیده بود در سال ۱۳۳۰ مورد پرداخت دارد با رعایت مقررات لوابیح مذکور و سایر قوانین و مقررات مالی و در نظر گرفتن بیکر اعتباراتی که در بودجه پیشنهادی سال ۱۳۳۰ تقلیل یافته از محل درآمد عمومی کشور پرداخت نماید. اعتباراتی که در ۱۳۲۹ کمتر از دوازده ماه پیش یعنی شده باخذ اعتباراتیکه و همچنین تفاوت اعتبار بودجه اداره کل خالصه و اعتبار بودجه نگاهداری و ساختمانی کشتارگاهها موضوع ردیف ۱ و ۲ لایحه شماره ۵۸۲۴۳ بتاريخ ۲۹ آبانماه ۱۳۲۹ در فروردین ماه سال جاری بپیمان یک دوازدهم اعتبار مربوطه منظور در بودجه سال ۱۳۲۸ که در سال گذشته نیز بهین مأخذ مورد عمل قرار گرفته قابل استفاده خواهد بود و نیز حقوق و کمک فروردین ماه کارمندان رسمی پایه دار سازمان برنامه هفت ساله که به وزارتخانه ها و ادارات منتقل شده اند در حدود یک دوازدهم اعتباری که برای حقوق و کمک سالیانه آنها در نظر گرفته شده قابل پرداخت میباشد
 نخست وزیر
 حسین علاء
 کشاورز صدر - بنده با فوریت مخالفم

نایب رئیس - نسبت به تغییر دستور باید اوله رأی بگیریم بعد بفوریت **اردلان** - بنده با غیر دستور مخالفم **محمدعلی مسعودی** - دولت میتواند تقاضای تغییر دستور بکند.
شوشتری - معنای فوریت همان تغییر دستور است.
دکتر مجتهدی - قبل از اینکه کمیسیون ها انتخاب بشوند دولت چطور میتواند لایحه بدهد به کدام کمیسیون برود؟
صدرزاده - به کمیسیون نبرود اگر یک فوریتش تصویب شود.
نایب رئیس - آقایان توجه بدارند این یک دوازدهم است و فوریتش وقتی تصویب شد کمیسیون نبرود چاپ میشود و در جلسه بعد فی المجلس مطرح میشود آقای غیر فرمند.
مخبر فرمند - بنده باینکه این لایحه ۱- دوازدهم جزو دستور باشد مخالف هستم بلکه خودم هم موافق هستم که این بایستی زودتر میشد برای اینکه دوروز بیشتر باخر برج نماند و تا این تشریفات انجام شود یک هفته طول میکشد این یکی ولی همین علاقه ای که بنده ابراز میکنم برای آسایش کارمندان همین علاقه است که ببنده اجازه میدهد مخالفت بکنم موضوع اطاقهای بازرگانی که در اثر گذرانیدن یک قانونی در ۱۳۲۸ که هوابی سدی يك مالیات بازرگانان هر محل را برای مصارف اطاق بازرگانی آن محل بدهند این یکی اطاقهای بازرگانی را فلج کرد یعنی کارمندان اطاق بازرگانی شهرستانها هشت ماه است حقوق نگرفته اند هشت ماه است و اطاق تعطیل است این موضوع چندی است که از کمیسیون دارائی و از کمیسیون اقتصاد گذشته است بواسطه تعطیلات و عساکر های فوریت همینطور در دستور مانده است یکمده از آقایان هم پیشنهاد کرده اند الان خدمت آقای رئیس هست که اینرا بقید دو فوریت بایک رأی، يك رأی بیشتر نبخواهد که این ماده الفاشود و منظور این است که در آمدرا وزارت اقتصاد تقسیم میکنند بین شهرستانها بفرخور حال آنها همانطور که سابق بود این يك رأی میخواهد و جزو دستور هم هست بنده تمنی میکنم تقاضا میکنم این را مطرح بفرمایند این میتلا به همه آقایان است (صحیح است) اینرا آقایان اجازه بدهید که مایک که حقوق نگرفته اند بالاخره فرق نمیکند يك کارمند هم وقتی گرسنه بماند حکم این را دارد که چند هزار نفر گرسنه است آنها هم بشر است بالاخره بنده استدعا دارم کاین را جلو بیاندازیم صحبتی هم ندارد يك رأی بدیم و اینکار را انجام بدهیم بعد ۱- دوازدهم مطرح شود دولت هم ممکن است موافقت بکند که رأی گرفته شود.
نایب رئیس - رأی میکنیم باینکه لایحه ۱ دوازدهم تقدیمی دولت مقدم باشد که امروز طرح شود آقایان موافقتن قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد، فوریت اول مطرح است آقای بهادری.
نمایندگان - تشریف ندارند.
نایب رئیس - آقای اردلان - **محمدعلی مسعودی** - لایحه در موقتی که مطرح

میشود آنکسی که روی میز میزند اسم او باید نوشته شود نه آنکه پشت گوش شما بکوبد.
ناصر ذوالفقاری - بفرمائید که بنده اینکار را کردم این اسم آقای بهادری است که قبلاً نوشته شده **نمایندگان** - آقای بهادری آمدند.
نایب رئیس - آقای اردلان بیخنده نوبت آقای بهادری است.
بهادری - بنده امروز اگر با لایحه يك دوازدهم مخالفت میکنم نه از نظر مخالفت بدولت است بنده و رفقای بنده بدولت علاقه داریم رأی هم دادیم همیشه امیدوارم پشتیبان دولت باشیم و علاقتند هستیم که دولت در کارهایش موفق بشود ولی خواستم عرض کنم وظیفه اصلی مجلس تصویب بودجه است چنانچه در این کار مجلس سنا هم دخالت ندارد از وظایف اصلی نمایندگان ملت است که ناظر دخل و خرج مملکت باشند متأسفانه سال گذشته تمام بودجه کشور بشکل ادوازه دم گذشت در خارج انعکاس این عمل خوب نبوده (نریمان - تعادل هم نداشت) و بعضی ما شهرت میدهند که نمایندگان تمدنی در این کار بخرج میدهند که اختیار دولت را در دست داشته باشند در صورتیکه این طور نیست هر وقت اکثریت و کلا بایک دولتی مخالفت بودند بدیهی است دولت ساقط میشود پس احتیاجی و کلاهی صالح بگرو کسی ندارند (صحیح است) دولت اگر بودجه تقدیمی دولت سابق را قبول دارد تأیید کند تا هر چه زودتر و کلا در تصویب آن اقدام عاجل بعمل آوردند بودجه فعلی متناسب با وضع کشور نبوده مالیاتی از مردم بنام مالیات دریافت میشود هینا بیک هده بنام حقوق پرداخت میکردند این بودجه سال گذشته دیناری بصرف عمرانی نرسیده عقیده دارم که دولت بودجه ای بیاورد که اولاً توازن داشته باشد ثانیاً قسمت هده آن برای عمران و ولایات اختصاص داده شود نه بعنوان فوق العاده و خرج سفر مدیر کل تراشی و خرید اتومبیل برود در ضمن مطلبی که لازم شد فوراً بدولت یادآور شوم موضوع بانک کشاورزی است که مورد علاقه تمام نمایندگان ولایات است متأسفانه در دستگاه فعلی هیچوجه ولایات نمیتوانند استفاده ببرند سابقاً بانک تحت نظریه وزارتخانه یکنفر مدیر عامل اداره میشد متأسفانه دولت سابق بهم زدند دستگاه الان مداخله در بانک کشاورزی دارند تمام رشته آنجا کسبخته مأمورین ولایات گوش بدستورات بانک مرکزی نمیدهند شکایاتی از اردبیل و سایر نقاط رسیده تمنی دارم دولت عاجلاً تکلیف بانک را تعیین کند که مقید بعال کشور باشد يك یادآوری دیگر این است که بنده برای زیارت مشاهده مقصد رفته بودم می آمدم در عرض راه دیدم باز هم جابجوب گذاشته اند مأمورین مزاحمتند دولت در سرحد کمربک دارد بچه علت در چند قسمت مثلا خسروی قصر نزدیکهای کرمانشاه اغلب نقاط جوب گذاشته مزاحمتند دوره گذشته جناب آقای رفیع در این باب اقدام فرمودند عاجلاً از دولت خواستار دستور فرمایند در راه چوپها را بردارند باعث آبرو ریزی کشور فراهم نکرد (شوشتری - اجازه کی گذاشته اند؟) من نمی دانم همه جا جوب دیدم، آقای دکتر مجتهدی هم جوبند يك مأمور می آید و حق و حساب می گیرد و بعد جوب را بر میدارد (صحیح است) بالاخره آنها می که باید فاجاتی بیاورند می آورند (يك مطلب دیگر میخواستم از دولت سؤال کنم که این

بودجه ای که دولت سابق داد دولت فعلی قبول دلاد یاخیر؟ عرض دیگری بنده ندارم.
نایب رئیس - آقای وزیر دارائی.
وزیر دارائی - چون دولت مصمم است با تبعیت از برنامه ای که بتصویب مجلس رسیده است در بودجه سال ۱۳۳۰ توازن حقیقی را ایجاد بکنند باین جهت بودجه تقدیمی دولت سابق را بنده بنام دولت مسترد میکنم و پس از تجدید نظر دوباره تقدیم میکنم **دکتر طبا** - شهرستانها را توجه بفرمائید.
نایب رئیس - آقای ملک مدنی.
ملک مدنی - همه ما تصدیق داریم بودجه سالی گذشته توازن نداشته و این مطلب را جناب آقای وزیر دارائی بسیار لازم بود که بودجه تقدیمی دولت سابق را پس بگیرند و يك بودجه ای که توازن داشته باشد تقدیم مجلس کنند ما یکی از مشکلاتی که داریم علتش همین عدم توازن بودجه است برای اینکه يك ارقام زیادی که بمنزله درآمد در بودجه می گذارند و بعد يك مخارج مسلمی هم در مقابلش وجود دارد آخر ماه وزیر دارائی و خزانه میگردانند که آن مخارج را پرداخت کند در صورتیکه درآمد ها اساساً همراه رو بترتول و کاهش میرود سال گذشته موقتی که آقای منصور الملک نخست وزیر بودند و آقای دکتر سجادی وزیر دارائی بودند من گفتم این درآمدی که شما پیش بینی کرده اید و این هزینه ها را من چون يك مملکت دارم این درست نیست بیایند يك قدم اساسی بردارند و يك تعادلی برای بودجه قائل بشوید متأسفانه نشد و در مل ما مشاهده کردیم که اگر عدم پرداختی برای مخارج بهم و اسفند پیدا شد برای این بود که این نکته رعایت نشده بنده هم میخواهم عرض کنم که مجلس شورای ملی کاملاً با این نظر موافق است که بودجه مملکت تعادل داشته باشد و یک هزینه های زیادی حذف شود بنده اعتقاد این است که دولت جناب آقای علاء که طرف اعتقاد کامل مجلس است و همین طور خوشبختانه جناب آقای وارسته که يك وزیر دارائی مجرب و صاحب هزم و اراده هستند باید این کار را بکنند و مراعات بکنند که يك دستگاهی يك مؤسسه ای يك وزارتخانه هائی که يك پیشنهاد اضافاتی را میدهند مردم ایران بیشتر از این قوه پرداخت مالیات ندارند الان مالیاتی که مردم میدارند ببقیده بنده خیلی سنگین است و محسوس است که يك قسمت سختی زندگی و مشق مردم مربوط به این مالیاتهای غیر مستقیم است که پرداخت میکنند اگر حقیقه مجلس شورای ملی میخواهد يك قدم اساسی امسال برای بهبود حال مردم و برای اصلاحات بردارد باید سمی کند که هزینه های زائد را حذف بکنند حتی المقدور این مالیات های غیر مستقیم را از دوش مردم بردارند برای اینکه يك شخصی که از صبح تا شب کار می کند مستقیم بعنوان مالیات قند بعنوان مالیات چای مالیات توتون و غیره و اینها چیزهائی است که مصرف اولیه و احتیاجات اولیه زندگی طبقات پائین را تشکیل میدهد و همین طور از نکت و قماش و چیز های دیگر

دولت این مالیات را می گیرد دولتی که میدانیم ما در مقام اصلاح است البته این اول کاری است که باید بکنند و در برنامه اش هم ذکر شده است و این جزء چیزهایی است که خودتان به مجلس پیشنهاد کردید باید همانطور که جناب آقای وزیر دارایی يك بیان صحیحی کردند و يك قدم اساسی برداشتند و بودجه را پس گرفتند يك بودجه ای که کاملا متناسب زندگی طبقات عامه باشد طبقات عامه ای که اکثریت کشور را تشکیل میدهند تهیه کنند و بیاورند هر کسی که درآمدش بیشتر است باید بیشتر مالیات بدهد متناسفانه الان در مملکت ما برخلاف این است (شوشری - صحیح است) اشخاصی که درآمدهای مختلف زیادی دارند مالیات صحیحی ندهند همه جای دنیا رفته اند روی مالیات بر درآمد يك کسی که صد هزار تومان در سال درآمد دارد با يك کسی که در سال ده هزار تومان درآمد دارد يك جور نباید مالیات بدهد یا آنکسی که يك میلیون درآمد دارد یا آنکسی که صد هزار تومان درآمد دارد مالیاتشان نباید يك جور باشد بنظر بنده دولت باید يك قدم اساسی بردارد و اطمینان داشته باشد که مجلس شورای ملی هم بنده تصور میکنم که بالاتفاق همیشه طرفدار اصلاحات بوده و هیچوقت مجلس شورای ملی طرفدار این نبوده است که يك قدم اصلاحی برداشته شود و مخالفت بکنند بنده چون بنام موافق صحبت کردم امیدوارم که این تذکرات تذکرات اصلاحی بشود که بروند يك قدمهای اصلاحی بردارند و ما در جلسه بعد البته کمیسیونهای مجلس را تشکیل میدهند و بودجه را هم دولت تهیه بکنند و بیاورد تقدیم مجلس بکنند و چندین روز وقت صرف بودجه مملکت بشود بلکه ما بتوانیم بر خلاف سال گذشته بودجه سال ۱۳۳۰ را در اول سال تصویب بکنیم و تفاوتش را مراعات بکنیم که آرزو و هدف همه نمایندگان است (حاضرین زاده - کمیسیونها باید معلوم بشود) (صحیح است)

نایب رئیس - آقایانی که با فوریت لایحه يك دوازدهم موافقت قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه برای طبع و توزیع فرستاده میشود.

بعضی از نمایندگان - سه فوریت دارد

صدرزاده - مالی است يك فوریت دارد

دکتر جلالی - بگدام کمیسیون میروند آقای رئیس

نایب رئیس - بکمیسیون میروند طبع و توزیع میشود و بعد از بیست و چهار ساعت در مجلس مطرح می شود.

(۷) بقیه مذاکرات در طرح پیشنهادی راجع به ترقیب انتخاب کمیسیونها

نایب رئیس - خاطر محترم آقایان سابقه دارد که يك طرحی در ۲۲ اسفندماه به مجلس شورای ملی تقدیم شد که کمیسیونها از شعب انتخاب بشود و این طرح بقیه سه فوریت بود و هر سه فوریتش تصویب رسید و اینجا پیشنهاداتی خیلی زیادی هست که برخلاف مواد آئین نامه است تقدیم شده و اگر بنا باشد این پیشنهادات قرائت بشود هم برخلاف آئین نامه است

و هم وقت را خواهد گرفت این است که استدعا میکنم آقایان موافقت بفرمایند که یا همان طرح تقدیمی تصویب بشود و یا اینکه همانطور مطابق آئین نامه سابق عمل بشود.

بعضی از نمایندگان - از شعب انتخاب بشود.

اسلامی - پیشنهادها باید قرائت بشود آئینهای که برخلاف نظامنامه است رأی گرفته نشود

ارگلان - آقای رئیس پیشنهاد برخلاف نظامنامه را قرائت نفرمایند.

نایب رئیس - استدعا میکنم آقایان تشریف ببرند که محتاج برای هستیم. پیشنهاد سوم مال آقای ارباب است که موافق و مخالف صحبت کرده اند و محتاج برای است (مهدی ارباب - پس گرفتیم) پیشنهاد دیگر قرائت میشود (پیشنهاد آقای صفوی شرح زیر قرائت شد) مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی پیشنهاد میکنم کمیسیون برنامه هم از شعب گانه مجلس شورای ملی انتخاب شود.

نایب رئیس - آقای صفوی این پیشنهاد قابل طرح نیست چون کمیسیون برنامه يك آئین نامه معینی دارد (صفوی - نه آقای اینطور نیست) و از شعب انتخاب می شود.

صفوی - کمیسیون برنامه يك کمیسیون است که با تمام کارهای عمرانی کشور سر و کار دارد در این کمیسیون تمام نمایندگان ذینفع هستند باید از شعب انتخاب بشود و باید مثل تمام کمیسیونها که انتخاب میشوند تجدید انتخاب بشود (نمایندگان - صحیح است)

نایب رئیس - چون برخلاف قانون است قابل طرح نیست.

(همه نمایندگان)

اسلامی - چرا برخلاف قانون است دو بیست میلیون تومان پول است چه میشود یا ارسال نفله شد امسال هم نفله میشود باید بیاید به مجلس دو بیست میلیون تومان پول است آقای

صفوی - پیشنهاد بنده رأی بگیرید.

نایب رئیس - برخلاف قانون است.

کشاوری صدر - استدعا میکنم اجازه بفرمایند صحبت بکنیم.

صفوی - آقای رئیس چون جنابمالی در کمیسیون برنامه هستید ممکن است باز هم از شعب انتخاب بشوید.

نایب رئیس - بنده خیلی متأسفم از این فرمایش آقای صفوی.

اسلامی - ما مجلس را ترک نمیکنیم.

نایب رئیس - ترک کنید آقای ترک کردن شما دلیل بر اینکه برخلاف نظامنامه رفتار بشود نیست (همه نمایندگان) (زنگ رئیس)

شوشری - مانع الجمع نیست ممکن است مثل سایر انتخاباتی که میشود این هم بشود (صحیح است)

نایب رئیس - آقای شوشری کمیسیون برنامه مطابق قانون برنامه است.

صفوی - هیچ چیزی نیست.

بکنیم که این کمیسیونها زودتر تشکیل شود و لوایح دولت در آنجا مطرح شود و مورد اقدام قرار بگیرد این است که بنده با تجدید کمیسیونهای مخصوص نفت و برنامه مخالف هستم

آشتیانی زاده - آقای رئیس طبق ماده ۹۰ بنده اجازه میخواهم و اخطار دارم

نایب رئیس - خواهش میکنم بفرمایند باید رأی گرفته بشود

آشتیانی زاده - حالا اگر اکثریت نیست اجازه بفرمایند که بنده طبق ماده ۹۰ صحبت بکنم (همه برای رأی کافی شد)

نایب رئیس - اعلام رأی شده است آقایانی که با پیشنهاد آقای فقیه زاده با انتخاب کمیسیونها از شعب با رأی مغفی موافقت قیام بفرمایند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد

فرهودی - پس اصل طرح هم رد شد

نایب رئیس - پیشنهاد دیگر قرائت میشود (پیشنهاد آقای اسلامی شرح زیر قرائت شد) پیشنهاد میکنم که تبصره زیر ضمیمه لایحه شود

۱- عبارت هیچگونه پیشنهادی تبصره در قسمت آخر ماده ۱۳۸ حذف شود

۲- بودجه برنامه هفت ساله مانند سایر بودجهها باید در کمیسیون بودجه مطرح و تصویب شود

نایب رئیس - آقای اسلامی

عباس اسلامی - این پیشنهادی که بنده کردم بزرگترین وظیفه ایست که نمایندگان ملت برای رسیدگی بدخل و خرج مملکت بر عهده دارند اجازه بفرمایند توضیح بنده را استماع بفرمایند و اگر خوب توجه کنند کسی مخالف نخواهد بود اولاً آقایان می دانند که خیلی کم اتفاق می افتد که مجلس شورای ملی موفق بشود که بودجه کل کشور را يك جا تصویب بکند همیشه يك دوازدهم می آورند چنانکه در سال گذشته اینطور شد و آن دوره هم که بنده افتخار نمایندگی داشتم هر دو سال هم يك دوازدهم تصویب شد و لسی در آن دوره قبل از این نظامنامه یعنی موقعی که نظامنامه سابق حاکم بود نمایندگان مجلس حق داشتند که در يك دوازدهم هائسب با تمام بودجه پیشنهاد بدهند این نظامنامه ای که الان ملاحظه می فرمایند بکلی دست نمایندگان را بسته بودجه کل کنونی باید اینجا آقایان صحبت کنند، پیشنهاد بدهند همیشه يك دوازدهم می آید در اینجا حالا ماده ای که بنده پیشنهاد کردم مال چند روز قبل بود بنده درست ماده اش را نمی دانم گویا ماده ۱۳۸ بود این ماده ۱۳۸ خیالی نارسا گنگ است يك جا مقدمه میگوید نمایندگان مجلس حق ندارند در موقع طرح يك دوازدهم پیشنهاد بدهند ولی در جای دیگر آن زیرش اعلام میکند که پیشنهاد دهنده حق دارد توضیح مختصری بدهد این ماده ایست که مقدم و مؤخرش با هم متناقض است چون مؤخر همیشه حاکم است بنده عقیده دارم که میتوان پیشنهاد داد آقایان تنها وظیفه شان رسیدگی دقیق در دخل و خرج مملکت است یعنی اولین وظیفه نمایندگان مجلس شورای ملی این است من از شما می پرسم سال گذشته رسیدگی به بودجه مملکتی کردید شما يك دوازدهم هارا تصویب کردید بدون اینکه يك کلمه اظهار نظر کنید و پیشنهاد بدهید بنده پیشنهاد این است توجه

بفرمایند که آقایان حق داشته باشید در موقع طرح يك دوازدهم پیشنهادات لازم را بدهید و این ساده عرض کردم رسانست این را توضیحاً عرض کردم آقایان البته چون حق شماست باید موافقت بفرمایند آقای آزاد هم نمایانم با این ترتیبی که عرض کردم موافقت یا خیر (آزاد - بنده در قسم برنامه میخواهم توضیحات بدهم) پس در این قسمت توجه بفرمایند امداد قسمت برنامه راجع به برنامه بنده پیشنهاد کردم که بودجه برنامه مثل سایر قسمتهای بودجه کل کشور بیاید در مجلس مطرح شود آقایان نمایندگان در آن درست امان نظر می نمایند. شما ۲۰۰ میلیون تومان سال گذشته منظورم آن دوره است دادید سازمان برنامه بنده کاری بر رئیس فعلی سازمان برنامه ندارم بسیار مرد خوبی است که افرادی هم که آنجا هستند مردمان شریفی هستند ولی این دلیل نمیشود که ۲۰۰ میلیون تومان پول بدهیم باین دولت و کمال اعتماد را هم بآن داریم. ولی ما نماینده ملت هستیم حق داریم در يك دیناری که در بودجه هست امان نظر کنیم و مطالبه کنیم (صدری - آقای پیشنهاد بفرمایند تصمیمات کمیسیون برنامه بیاید به مجلس) پیشنهاد کردم که بودجه برنامه ۷ ساله بیاید در ضمن بودجه کل کشور به کمیسیون کل بودجه و در مجلس مطرح شود آقای دکتر کیان توجه بفرمایند تا نمایندگان رسیدگی کنند قلم بزنند اضافه کنند حذف کنند این هم پیشنهادی است که راجع به حقوق خودتان است آن قسمت اول بود این هم قسمت دوم بنده استدعا می کنم آقایان توجه بفرمایند در این مورد مخالفت نکنید مخصوصاً پیشنهاد اولی که حق شما است شما می آید يك دوازدهم را تصویب میکنید بدون اینکه اظهار عقیده بفرمایید بدون این که صحبتی بکنید آخر شما حق دارید که دخالت بکنید و همینطور درست يك دوازدهم را تصویب میکنید بدون این که حق داشته باشید پیشنهاد بدهید.

نایب رئیس - آقای دکتر معظمی

دکتر معظمی - عرض میشود اینکه با این پیشنهاد بنده مخالفت کردم بدو دلیل است اول اینکه بنده عضو کمیسیون آئین نامه بودم و دلیل دیگر هم این است رئیس کمیسیون برنامه همست راجع باین ماده ۱۳۸ که آقای اسلامی فرمودند منظور از این ماده این نبوده است که ما و کلا را از این پیشنهاد محروم کنیم (دکتر کاسی - عملاً این طور شده) عملاً برای این منظور شده است چون در تصویب بودجه کل هم مجلس شورای ملی و هم دولت سابق پافشاری نداشتند و مقصود از این ماده این است که وظیفه اولیه مجلس این است که بودجه کل مملکتی را مطرح کنند و در حین بحث در مجلس اگر بر خورد کردند باین که حقوق کارمندان باید پرداخت بشود يك دوازدهم را تصویب کنند (مکی - آقای دکتر معظمی دوره گذشته که آئین نامه را گذرانند برای نفت بود حالا که نفت ملی شد آئین نامه هم باید ملی شود) اجازه بفرمایند این قسمت برای نفت نبود جواب جنابمالی را هم آقای مکی عرض میکنم و این آئین نامه که نوشته شده است منظور این بوده است که در خلال اینکه بودجه کل مطرح است اگر يك دوازدهم لازم شد اجازه بدهند باین که يك دوازدهم تصویب بشود

و دوباره بودجه کل مطرح بشود بعد این استثناء آمد اصل کلی شد و پیشنهادی هم در این باره کلا نداشتند که نظری بدهند عیب در آئین نامه نبوده است و عیب در این بوده است که بودجه کل در مجلس مطرح نشده این راجع باین قسمت اما راجع باین که آقای مکی فرمودند که این آئین نامه ملی نیست و برای نفت تنظیم شده است میخواهم عرض کنم که اینطور نیست آئین نامه قبلی مجلس شورای ملی نقص زیادی داشت و در موقعی که فترت بود در ایام فترت آمدیم نشستیم راجع باین آئین نامه مطالباتی کردیم بعد هم در دوره ۱۵ بکمیسیون رفت پس از این که بکمیسیون رفت آقایان در دوره ۱۵ ایراداتی گرفتند مجدداً تجدید نظر شد بنده در دوره ۱۵ آدمیم يك کمیسویی درست کردیم بریاست جناب آقای دکتر مصدق و بعد آن موادی که مورد اعتراض جبهه ملی بود ما در این آئین نامه وارد کردیم بعد این آئین نامه بنظر آقای مکی آئین نامه جبهه ملی شد پس بنابراین در اصل آئین نامه عیبی نیست چون آن موادی که مورد ایراد آقایان بود کلا مرتفع شد و اما راجع بکمیسیون برنامه (مکی - آقای دکتر مصدق فقط دوسه ماده را اصلاح کردند) بنده اقرار میکنم که این آئین نامه نواقص دارد ولی بعنوان آزمایش است و بایستی مجدداً کمیسیون تشکیل بشود و معایش را مرتفع کند و من خیلی متأسفم که چون رئیس کمیسیون برنامه هستم ناچار دفاع کنم (اسلامی - دفاع نکنید) دفاع میکنم کاملاً وظیفه بنده است بنده وظیفه وجدانی خود میدانم که از ۱۷ نفر آقایانی که با کمال صمیمیت در کمیسیون برنامه کار کردند اینجا در مقابل ملت تشکر کنم آقای اسلامی استدعا میکنم توجه بفرمایند چنانچه پیشنهاد کردید که کمیسیون برنامه تجدید بشود (اسلامی - بنده پیشنهاد کردم بیاید در مجلس رسیدگی بشود) (دکتر کاسی - طرحی با مضای ۱۵ نفر پیشنهاد شد) حالا جواب جنابمالی را عرض میکنم راجع به قسمت برنامه و عواید نفت قبل از این که برنامه نفت ساله پیدا شود خود من در مجلس يك پیشنهادی کردم که عواید نفت يك حساب علیحده ای گذاشته شود و در مورد خاصی با نظر مجلس شورای ملی به صرف برسد (صحیح است) در این قسمت هم اگر آقایان بخواهند تجدید نظر در قانون بکنند مقام ریاست توجه دارند که این يك نقص قانون است و باید يك طرح علیحده ای باشد و قانون را عوض کند و اما راجع به قسمت خودمان اعضای کمیسیون برنامه که از قسمت های مختلف تشکیل شد منجمه در قسمت پرسنی که ریاستش با آقای آزاد بود که واقفاً با نهایت صمیمیت روز و شب نشستند زحمت کشیدند عرض کنم کار آدم بدون اشتباه نیست خود جنابمالی آقای دکتر طیب حاذقی هستید می بینید که در قسمت طب هم ممکن است اشتباهاتی بشود پس بنابراین شخص هر قدر هم وارد باشد ممکن است اشتباهاتی بکنند و میشود اصلاح کرد ولی من منتظر بودم که آقایان در این قسمت توجه میکردند از این اعضایی که در این کمیسیون

کار میکردند تشکر میکردند اما خود شخص بنده اگر با این وضعیت بخواید کمیسیون برنامه را عوض کنید بنظور اینکه یک نظر عدم اعتمادی است اصلا بنده شرکت نخواهم کرد .

نایب رئیس - آقای اسلامی پیشنهاد خودتان را پس گرفتید یارای بگیریم ؟

اسلامی - پس نکرهیم .

(۸- تقاضای آقای وزیر فرهنگ

راجع به تعقیب و طرح سه فقره

لوايح وزارت فرهنگ)

نایب رئیس - فعلا همه کافی نیست آقای وزیر فرهنگ بفرمائید نامه کافی شود .

آشتیانی زاده - چرا بنده نیام طبق ماده ۹۰ رفرا بزنم چه حسابی است ؟

وزیر فرهنگ (آقای آموزگار) - بنده نمی

خواهم وقت آقایان محترم را برایش خودم بگیرم و

توضیح کنم ولی همینقدر نکته ای که میخواهم حضور

آقایان عرض کنم این است که وضعیت فرهنگ را کم

ویش آقایان همه اطلاع دارید حتی خوشبختانه از

نزدیک هم آقایان اطلاع دارند و این تشنجی که

در فرهنگ بود که البته بنده نمیدانم تقصیر را نسبت

بکی بدهم ولی از نظر جریاناتی که بود

بدرجه ای متشنج بوده است که هنوز آثارش باقی

است که تا امروز در پنج دبیرستان مدرسه دخترانه

اعتصاب بود حتی در مدارس دختران که هیچ ارتباطی با

اعتصاب ندارد وسائل اعتصاب را فراهم کردند بودند

بنده از نظر علاقه ای که باین وظیفه دارم و از حسن ظنی

که آقایان همه شان بنده داشتند از امروز صبح تا دو

ساعت بعد از ظهر جلو گیری از این اعتصابات را کردم

گفتم که حکومت در داخله مدرسه با مدیر مدرسه است

ولی در خارج از مدرسه با مأمورین انتظامی است این

اقدامات را کردم که خوشبختانه تظاهراتی نشد اعتصابی

نشد ولی بقدری زیر این خاکستر اخگر هست که

متأسفانه باید باصراحه عرض کنم اگر چنانچه نمایندگان

محترم مساعدت با لوايح فرهنگ نکنند اگر از این

تقریراتی که نسبت بآموزگارها و وضع دبیران که

خواهان آن هستند بعمل نیاید و از آنها تشویقی نکنند

بعقیده بنده همین وضع فعلی را هم نمیتوانیم نگاه بداریم

و متأسفانه بدتر خواهد شد زیرا که مکرر گزارشاتی که

از شهرهای شمالی و حتی از شهرهای جنوبی میرسد که

در داخل مدرسه اتحادیه ها تشکیل دادند دانشجو بچه

متناسب اتحادیه در داخل مدرسه تشکیل بدهد معلوم باید

بوظایف خودشان عمل کنند بنده پیش از این وقت مجلس را

توضیح نمی کنم و در موقع عرایض اساسی راجع باصلاحات

فرهنگ دارم بنده اگر ۲۴ سال است از وزارت فرهنگ

و تشکیلات ظاهریش دور بودم ولی شب و روز کار من

کتاب و مطالعه باوضع فرهنگ بود اگر خداوند بنده

توفیق داد با مساعدت آقایان نمایندگان محترم قدم -

هایی برخواهم داشت که انشاءالله باعث سعادت آتیة نسل

ما خواهد شد و فقط استدعا می کنم سه لایحه است که

از دولت سابق بوده است یکی از آنها لایحه است

راجع بمسئولان آقایان میدانید او را می شناسید

این شخص بمملکت ما خدمت کرده است و آثار باستانی

ما خدمتانی کرده این موزه ملی که آقایان می بینند آن

تشکیلات تمام اثر زحمت این مرد است از موفقی که

لایحه تجدید استخدام این شخص بمجلس تقدیم شده

یعنی تا اول فروردین دو سال از استخدام این شخص

گذشته دو سال است که گذشته لایحه این شخص در

دوره ۱۵ بمجلس آمده است امروز کار بجائی رسیده

است که میخواست اسباب وزندگانی خود را جمع کند و

بسرود (اردلان - يك ایرانی جای او بگذارید)

آقایان بنده معتقدم که مسیو گدار کسی است که هنوز

نتوانستیم جانشین برای او تهیه کنیم و فوق العاده

خدمت کرده است دعای بنده این است که لایحه مربوط

بایشان جزو دستور قرار گیرد (بعضی از نمایندگان -

باید بجای او از ایرانیها استفاده کرد) در هر صورت

اگر نظر آقایان هم این است که او برود بنده عرضی

ندارم استدعا می کنم این است که تکلیف این شخص معین

بشود چون دو سال است این شخص حقوق نگرفته و

از جیب خودش خرج می کند موضوع دوم که خیلی مورد

علاقه می باشد و در اصلاح امر فرهنگ فوق العاده مؤثر

است لایحه ایست که از مجلس سنا گذشته و بعقیده بنده

یکی از خدمات اساس مجلسین این است که این لایحه

را تصویب کنند و جلوی استخفافهایی که مثل سیل

ریخته است بوزارتخانه ها گرفته شود که اگر عرض کنم متاثر

می شوید از روزی که بنده آمده ام بوزارتخانه از بقال

و سقط فروش خدا شاهد است تقاضا کرده اند که کاری

به شان بدهند می گویم شما چرا تقاضای کاری کنید در

جواب می گویند کاری بهتر از کار وزارتخانه ها نیست

کار کم حقوق معین عنوان که هست هر کسی در يك

امتعانی که شرکت کرد تصدیق گرفت دیلمی گرفت

می گوید آقا این مرتبه اش آموزش کار است این مرتبه

اش دبیر است اینجا مرتبه اش لیسانس است دائم هجوم

می آورند بوزارتخانه ها دبیر آموزش کار که تربیت شده اند

برای تدریس آقایان اجازه می فرمائید که ۲۵۰ نفر

دبیر و آموزش گاریشت میزبیشینه کار اداری بکنند و آن

وقت آقایان صدایتان بلند است که در ولایات دبیر نداریم

در لایحه ای که مجلس سنا تصویب کرده برای استخدام

ترتیبی معین شده و استخدام را بر ترتیب سابق تصویب

کرده اند آقایان هم موافقت بفرمائید که هر کسی می

خواهد استخدام دولت را قبول کند با مسابقه باشد وقتی

که این را تصویب فرمودید خیلی از مشکلات حل خواهد

شد موضوع سوم لایحه ایست راجع بحق آموزش کارها

اینها مردمی هستند که زحمت کش هستند اینها کسانی

هستند که پایه اساس استخدام از اساتید و قضات و مستخدمین

دولت در دست آنها است و باید آنها درست بکنند

اگر اینها دلگرم نباشند اگر يك نان بخور و نمیری

نداشته باشند البته انجام وظیفه نمی کنند البته اوضاع

کلی بد است بقدری اینها مستعد تعریک هستند که

حتی آن مثل معروف فرنگی شکم گرسنه ایمان ندارد

در اینها صدق می کند اغلب آنها که پیش من آمدند

به شان نصیحت می کردم می گفتند که ما نان نداریم و

حقوق زحمت حقیقی ما رعایت نمی شود پس این هم يك

لایحه ایست که تقدیم مجلس شورای ملی می شود و راجع

باین است که اگر آموزش کاری رفت درس خوانده موادی

که برای امتحان در نظر گرفته میشود حاضر شد امتحان

بدهد تحصیل کرد امتحان داد بیایه دبیری رسید مجاز

باشد دبیر بشود و پایه دبیری باو داده شود ، این سه لایحه ای بود که استدعا کردم مطرح بشود که از طرف دولت سابق داده اند یکی هم جواب سؤالی است که جناب آقای شوشتری فرمودند در سه ماه پیش داده اند یا دو ماه پیش چون کابینه در تغییر بوده است بنده وقتیکه اطلاع پیدا کردم و از طرف مقام ریاست ابلاغ شد برای جواب حاضر هستم (احسنت)

(۹- بیانات آقای آشتیانی زاده

طبق ماده ۹۰)

آشتیانی زاده - بنده طبق ماده ۹۰ عرضی دارم اجازه بفرمائید

نایب رئیس - بفرمائید

آشتیانی زاده عرض می شود که گرچه اقلیت

حق دارد هر نوع انتقادی که بنظرش میرسد از دولت

بکند و کبل حق دارد رای بدهد رای سفید که حکایت

از موافقت او و پیشبینی او از دولت است بدهد و دولت

را حفظ کند اما علت اینکه بعضی از آقایان بیشتر از

سایرین بیراهن مبدرانند و خیلی راجع بشکهداری و

حفظ دولت و تمجید و تحسین دولت سخن فرسائی می

فرمائید يك هلتی دارد البته یکی برای پنبه است ، یکی

کافد است یکی قلم است یکی دوات است یکی جو

است یکی برنج است و یکی هم خرما اینها علت دارد

(شوختری - این حرفها چیست) (دکتر جلالی -

آنها می که پول میگیرند آنها می که دلار می گیرند

مسافرت میروند بفرمائید) هر که دلار گرفته بریدرش

لغت اگر هم تو گرفت بریدرت لعنت مگر چنانچه مالی در

جواز خرما شرکت دارید ؟ از این گذشته من راجع

بچنانچه مالی مرضی نمی کنم يك کسی مرض میکنم که

البته ایشان حقشان است در هر کابینه ای يك وضع از

دلایلی موافق باشند در يك کابینه ای امیرالاعاج بشوند

در يك کابینه تشریف میبرند بسوئیس از طرف دولت و

از همه آنها گذشته هیئت ها که ایران که از سید قریشی

که آقای سلطان العلماء باشند تا سیاه حبشی که ایشان

باشند همه نسبت باین دولت موافق هستند

حاذقی - اجازه می فرمائید طبق ماده ۹۰

مرضی دارم

نایب رئیس - آقای حاذقی اجازه بفرمائید

حاذقی - دو کلمه با کمال نزاکت حرف

می زنم

صدرزاده - منظور ایشان چنانچه مالی نبوده است

(۱۰- تعیین موقع و دستور جلسه

بعد ختم جلسه)

نایب رئیس - چون عده برای اخذ رای

کافی نیست جلسه را ختم می کنم (یک نفر از نمایندگان -

شب جمعه هم دست) جلسه آینده روز یکشنبه ساعت ۹

صبح دستور هم تعیین تکلیف کمیسیونها و طرح يك

دوازدهم بوده و اصلاح ماده ۲۰ قانون مالیات بر در

آمد (يك ربع بعد از ظهر جلسه ختم شد)

نایب رئیس مجلس شورای ملی - **نورالدین امامی**